

Панасюк
Валентин Анатолійович

Люстрація від народу – вибори 2019 р.

УДК 324:328 (477)«2019»
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-4-48-53>

Панасюк Валентин Анатолійович
кандидат політичних наук, викладач
ДВНЗ «Київський транспортно-
економічний коледж»
Національного транспортного
університету
вул. Васильківська, 20, Київ, Україна

У статті досліджуються особливості трансформації політичної еліти України в умовах незалежності, головна увага приділяється виборчому процесу та його результативності в 2019 році. Тому метою статті є визначення результативності президентських і парламентських виборів в Україні в 2019 р.

Аналізуються процеси люстрації в Польщі та країнах Балтії. З'ясовуються причини відсутності люстрації в Україні. Досліджується боротьба еліт різних «формацій». Розглядаються причини перемоги пострадянської верхівки. Аналізується її роль у становленні країни. Характеризуються президентські вибори в державі. Аналізуються парламентські вибори та їхні наслідки.

Відзначено, що в сучасних реаліях переважає молоде покоління, яке є двигуном прогресу в суспільстві, і це значною мірою нагадує польську молодь 90-х років минулого століття. Вона прагне «очищення» влади. Бажає отримати владу «нового зразка», а не спадок політичної еліти УРСР. Причина такого бажання цілком природна. У період незалежності в Україні виросло нове покоління, що вирішило боротись за зміни у країні. З 2003 по 2014 рр. в державі відбулось дві революції. Але в підсумку народ відчув себе ошуканим. Бажаних змін не відбулось, при владі залишилися ті ж самі політики. Повноцінного оновлення еліти не відбулось. Розпочалась агресія Росії проти України. Було втрачено Крим і окремі райони Луганської та Донецької областей. До політичних і економічних негараздів, високої корумпованості додалися людські, матеріальні та територіальні втрати народу у війні. Саме це можна вважати причинами радикальних змін політичних пріоритетів виборчого електорату. Розглядаються імовірні сценарії подальшого політичного розвитку України.

Ключові слова: трансформація, еліта, «стара формація», «нова формація», президент, парламент, партія, агітація, вибори.

Вступ та постановка проблеми. Кожна епоха породжує своїх політиків. У стабільних суспільствах портрет політичного лідера і еліти зазвичай прогнозований. У трансформаційних суспільствах, що проходять складні етапи оновлення в усіх сферах суспільно-політичного життя, політичний істеблшмент досить часто формується хаотично. На владному олімпі може опинитись людина, що не мала жодного відношення до політики. Процес формування правлячої еліти в демократичних суспільствах відбувається шляхом виборів, тобто передбаченої конституцією та законами формою народовладдя, де шляхом вільного, таємного волевиявлення громадян формуються представницькі органи державної влади на всіх рівнях.

Ступінь наукової розробки. В Україні дослідженням еліти та політичних виборів займались: І. Кресіна, Є. Перегуда, Ю. Маслов, Ю. Мацієвський, С. Наумкіна, Г. Щедрова та ін. [5; 6; 8; 13; 14]. Важливість дослідження політичного вибору в умовах сегментованого трансформаційного суспільства **актуалізує** дану тему.

Мета статті – визначити результативність президентських і парламентських виборів в Україні в 2019 р. Зазначена мета потребує вирішення таких науково-дослідних завдань:

- з'ясувати передумови, причини і наслідки змін політичних пріоритетів виборчого електорату;
- дослідити президентські вибори: перебіг і наслідки;
- проаналізувати результати парламентських виборів;

– спрогнозувати вірогідні сценарії подальшого політичного розвитку держави.

Результати дослідження. Із розпадом СРСР у країнах Балтії та постсоціалістичного табору (Польщі, Чехії, Словаччині) відбулись названі істориками «оксамитові революції», що були складовою частиною політики «очищення» влади від політиків колишнього тоталітарного режиму КПРС. У країнах були прийняті спеціальні закони про люстрацію, що заборонили колишнім чиновникам обіймати певні посади на всіх рівнях влади. Такі заходи сприяли оздоровленню всього суспільства, активізації швидких трансформаційних процесів, що дозволило їм відносно швидко інтегруватись у міжнародні провідні європейські структури і перетворитись на повноцінні держави західного типу. Найкраще цей шлях пройшла Чехія, що практично відразу розбудувала повноцінну демократичну державу з ринковою економікою. Найскладніше процес трансформації проходив у Польщі. Через складну політику «шокової терапії» довелось пройти країнам Балтії.

У Польщі навіть жартували: «Забери бабусин паспорт». Такий жарт виник через конфлікт поколінь. Польська молодь активно підтримувала ідею проєвропейської Польщі і не бажала, щоб старше покоління голосувало за прокомуністичні сили у країні і, відповідно, за політиків «старої формації».

В Україні через низку об'єктивних і суб'єктивних чинників подібного «очищення» влади не відбулось. Колишні партійні функціонери швидко згуртувались, «перекрашувались» у націоналістичні кольори і, засудивши вчорашню альма-матер –

КПРС, зберігши владу, оголосили про початок нового проєвропейського курсу, спрямованого на розбудову повноцінної демократичної соціально-правової держави з ринковою економікою. Незначна кількість дисидентів, що дійсно могла стати елітою «нової формації», через брак досвіду, народної підтримки й утисків із боку нібито «нової», а по суті «старої» влади радянського зразка – швидко зійшла з політичної арени в небуття.

Політична еліта, що сформувалась в 90-х роках, виявилась неспроможною перетворити Україну на державу з високим індексом світового розвитку. Реформи у країні були половинчасті, розпочався процес зародження і становлення олігархічних кланів, корупція і зловживання владою стали звичним явищем. Політична еліта розділилась на декілька таборів, періодично утворюючи ситуативні союзи, з перемінним успіхом здобувала перемогу на владному олімпі, відстоюючи власні інтереси і особливо не переймаючись рівнем життя пересічного українця.

Новорічне привітання з наступаючим 2019 р. шоумена В. Зеленського на телеканалі 1+1 для багатьох стало несподіванкою. Українці традиційно очікували побачити чинного президента П. Порошенка. Заява лідера «Квартал 95» про свої наміри балотуватись у президенти України здавалась черговим жартом. Однак справжнім «шоком» стало стрімке зростання рейтингу кандидата в передвиборчих перегонях. Авторитетні соціологічні дослідження прогнозували впевнену перемогу гумориста [12]. Апогеєм цієї історії стали чергові вибори Президента України 21 квітня 2019 р. У другому турі виборчих перегонів із рекордними 73,22 % перемогу здобув кандидат із вищою юридичною освітою, професійний актор, комік, режисер, продюсер та сценарист, керівник студії «Квартал 95» В.О. Зеленський. Його опонент – професійний політик, чинний на той час президент і мільярдер-бізнесмен П.О. Порошенко, отримав лише 24,45% голосів виборців [2].

Здавалось, що на цьому несподіванки в українському політикумі завершилися. Однак історія політичних змін отримала продовження. На інавгураційній церемонії новообраний президент оголосив про необхідність перезавантаження влади і дострокові парламентські вибори в державі.

Наслідки позачергових парламентських виборів від 21 липня 2019 р. вразили своїми результатами. Рекордну кількість голосів отримала пропрезидентська партія «нової формації» «Слуга народу» – 43,16%. Жоден президент і жодна політична сила за всю історію незалежної України не мала такої колосальної підтримки виборців. Політичні партії «старої формації» отримали значно менше довіри виборців. «Опозиційна платформа – за життя», куди увійшли переважно лідери ліквідованої «Партії регіонів», отримала

13,05%. «Батьківщина» – 8,18%. Партія «Європейська солідарність», а по суті колишній Блок Петра Порошенка, здобув 8,10%. Новостворена партія «Голос», лідером якої є колишній депутат Верховної Ради, громадський діяч, лідер гурту «Океан Ельзи», С. Вакарчук – 5,82%. Не потрапили до парламенту такі відомі політичні сили минулих парламентських скликань: «Радикальна партія» (лідер О. Ляшко), партія «Самопоміч» (лідер А. Садовий). За межами парламенту опинилися і інші партії відомих колишніх депутатів і політиків. Наприклад, партія прем'єра В. Гройсмана «Українська стратегія». Політична сила «Опоблок», що була представлена відомими політиками часів В. Януковича, – Б. Колесником, Г. Кернесом, М. Добкіним, О. Вілкулом, Є. Мураєвим, не пододала 5% прохідний бар'єр [11].

Таким чином, у сучасних реаліях переважно молоде покоління, що є двигуном прогресу в суспільстві, значною мірою нагадує польську молодь 90-х років минулого століття. Вона прагне «очищення» влади. Бажає отримати владу «нового зразка», а не спадок політичної еліти УРСР. Причина такого бажання цілком природна.

У період незалежності в Україні виросло нове покоління, що вирішило боротись за зміни у країні. З 2003 по 2014 рр. у державі відбулось дві революції. Перша отримала назву «Помаранчева», наступна – «Революція Гідності». «Помаранчева» відбулась мирно, а під час «Революції Гідності» близько 100 людей загинуло, багато було поранено. У підсумку народ відчув себе ошуканим. Бажаних змін не відбулось, колишні політичні опоненти ставали союзниками, повертались у владу, а колишні союзники ставали ворогами, переходили в опозицію. При владі залишились ті ж самі політики. Повноцінне оновлення еліти не відбулось. Розпочалась агресія Росії проти України. Було втрачено Крим і окремі райони Луганської та Донецької областей. До політичних і економічних негараздів, високої корумпованості додалися людські, матеріальні та територіальні втрати народу у війні.

Тому значна частина виборчого електорату приймає рішення на президентських і парламентських виборах віддати свій голос за кандидатів, що раніше жодного відношення до політики не мали. Отже, те, що в попередні роки було бонусом для кандидата в депутати – політичний досвід, перебування на чиновницьких посадах – у виборчих перегонях 2019 р. для багатьох стало серйозним мінусом в його рейтингу. В умовах відкритого інформаційного суспільства XXI ст. народу стали відомі ті ганебні явища правлячої верхівки, що досі ретельно вдавалось приховувати. Поліпшилась організація виборчого процесу, що значно знизило рівень фальсифікацій на виборчих дільницях.

Суспільні настрої часно оцінили в оточенні ворога П. Порошенка – І. Коломойського. У результаті

цієї «війни» між двома олігархічними кланами на політичній арені з'явився кандидат у президенти України – В. Зеленський. Розпочалась робота політтехнологів. Цілком імовірно, що комедійний серіал «Слуга народу», в якому В. Зеленський зіграв роль Президента України В. Голобородька – колишнього простого вчителя історії, була добре продуманою маніпуляцією, розрахованою на виборчий електорат. Народу дали підказку – за кого голосувати.

Аналогічна агітаційна кампанія відбувалась у соціальних мережах. Увагу народу звертали на те, що їх постійно «грабують» по суті одні і ті ж самі, що перманентно змінюють одне одного при владі. У передвиборчій кампанії на стороні В. Зеленського активну участь узяв телеканал 1+1, що випустив низку репортажів, де президент і його оточення обвинувачувались у корупційних скандалах і інших злочинах.

У штабі головного опонента В. Зеленського – П. Порошенка – також працювали проти опонента. Народ намагались переконати в тому, що В. Зеленський – людина без досвіду, який жодного дня не був у політиці. Стверджували, що це людина І. Коломойського, суто технічний кандидат, який виконуватиме всі його вказівки.

У боротьбі за владу дійшло до того, що ЗМІ фактично поділилось на 2 табори. Прихильники В. Зеленського почали поширювати інформацію, що П. Порошенко регулярно вживає алкоголь. ЗМІ П. Порошенка натякали, що В. Зеленський вживає наркотики. Дійшло до того, що обидва кандидати вирішили здати аналізи на вміст заборонених речовин. Жоден аналіз не підтвердив ці абсурдні припущення.

У політичних програмах обидва кандидати заявили, що курс держави на інтеграцію в ЄС та НАТО є незмінним. Однак В. Зеленський пообіцяв завершення війни на Сході шляхом компромісу з ворогом. У той же час чітких кроків щодо врегулювання конфлікту не надав, обмежився загальними фразами. П. Порошенко підкреслював, що заяви В. Зеленського у стосунках із Росією шкодять національним інтересам держави і закликав захищати територіальну цілісність України. Козирем П. Порошенка у виборчій агітації було зупинення ворога на Сході, асоціація України з ЄС і надання Україні Томасу в роки його правління.

У штабі В. Зеленського зробили ставку на економічні проблеми. Пообіцяли зниження тарифів, підвищення соціальних стандартів. Оголосили, що очистять владу від корупціонерів.

Кульмінаційною точкою боротьби в передвиборчій кампанії стали дебати кандидатів у президенти. У штабі В. Зеленського вирішили, що вони повинні пройти в Києві на НСК Олімпійському. У П. Порошенка заявили, що відповідно до чинного законодавства передвиборчі дебати повинні

відбутись у студії національного телеканалу. Опоненти зустрілись на НСК Олімпійський. На офіційні дебати у студії В. Зеленський не з'явився. Чергова політична технологія спрацювала на користь новачка в політиці В. Зеленського. Природня харизма, майстерність актора відчувати настрої натовпу не залишили шанси П. Порошенку. Цілком імовірно, що, вигравши дебати на стадіоні, В. Зеленський свідомо не забажав продовжити їх у студії. Вести дискусію на серйозні теми з досвідченим політиком, один на один, у закритій студії В. Зеленському було б доволі проблематично. Тому у штабі кандидата, напевне, вирішили не ризикувати.

У цілому оцінюючи передвиборчу агітацію, віддаємо належне штабу В. Зеленського. Агітація його штабу була краще продумана і організована. Однак причиною перемоги на виборах стали не маніпуляції політтехнологів і не акторська майстерність кандидата, а саме його незаангажованість політикою. Водночас П. Порошенко не виправдав сподівання значної частини суспільства, а спроби «списати» всі прорахунки свого правління на війну на Сході не спрацювали.

Ця поразка П. Порошенка не стала епілогом. На парламентських виборчих перегонях досвідчені політики програли кандидатам, що жодного дня в ній не були. Наведемо декілька прикладів по мажоритарним округам. Так, відомий бізнесмен і політик К. Жеваго у 150 окрузі на Полтавщині здобув 23,72%, голосів, а 25-річний проектний менеджер О. Мовчан – 42,54%. В. Богуслаєв, що тричі обирався до парламенту в 77 окрузі у Запоріжжі, отримав 31,50%, а весільний фотограф С. Штепа – 44,22% підтримки. О. Третьяков – депутат 4 скликань, на 219 окрузі в Києві здобув 23,86%, а власник ресторанів «Наша карта» М. Тищенко – 30,88%. Депутат 4 скликань В. Литвин на Житомирщині у своєму 65 окрузі, де у 2012 і 2014 рр. він був беззаперечним лідером, цього разу отримав 25,64%, а 26 річний журналіст телеканалу «Експрес» Д. Костюк – 35,70%. С. Ківалов – самовисуванець 6 скликань на 135 окрузі в Одесі – здобув 31,63 %, а його головний опонент О. Леонов, комерційний директор ТОВ «Гріліон», – 40,21%. Відомий політик І. Кононенко програв на 94-окрузі в Київській області журналісту телеканалу 1+1 О. Дубінському з рахунком 12,01% – 40,94%. О. Грановський у 169 окрузі Харківської області програв автомобільному блогеру О. Куницькому, результат – 15,88%, 47,99%. Відомий політик, генерал-лейтенант Г. Москаль, не просто програв безробітному кандидату у 106 окрузі Луганської області, а й посів у перегонях 4 місце, здобувши лише 11,99% голосів [10].

Відповідно до результатів ЦВК за партійними списками «Слуга народу» здобула 124 мандати. «ОП – ЗЖ» – 37 місць. «Батьківщина» – 24.

«Європейська солідарність – 23». «Голос» – 17. По одномандатних виборчих округах перемогли 130 висуваних від партії «Слуга народу». «ОП – ЗЖ» і «Опоблок» – по 6 шість депутатів. Від партії «Голос» – 3. По два – від партії «Європейська Солідарність» та «Батьківщина». По одному – від об'єднань «Свобода», «Самопоміч», Партії «Біла Церква разом» і «Єдиний центр». 46 переможців в одномандатних округах висувались самостійно. У сумарній кількості «Слуга Народу» отримав монобільшість – 254 мандати. «ОП – ЗЖ» – 43. «Батьківщина» – 26. «Європейська солідарність» – 25. «Голос» – 20 [3].

За даними громадянської мережі Опора, станом на 24.07.2019 р. політичний портрет Верховної Ради IX скликання виглядає наступним чином. Середній вік народного обранця – 41 рік. Із депутатського корпусу попереднього скликання 82 чоловіки зберегли депутатський мандат. 342 стали депутатами парламенту вперше. 411 осіб мають вищу освіту. 9 осіб мають середню спеціальну освіту. 4 – загальну середню освіту. Чоловіків – 336. Рекордна кількість жінок – 88. 30 осіб – безробітні. Верховна Рада оновила на 80,4%, що є рекордним явищем в історії її діяльності. Переважна кількість новачків – жінок, безробітних і без вищої освіти – кандидати від партії «Слуга народу», що вважається політсилою «нової формації» [1].

Таким чином, досвідчені колишні депутати не просто потерпіли поразку, а цілковите фіаско. Програвали не просто «весільним фотографам», а й взагалі безробітним і людям без вищої освіти. Водночас такі відомі старожили в політиці, як П. Порошенко, Ю. Тимошенко, Ю. Бойко, В. Медведчук, В. Балога, здобули перемогу в боротьбі за депутатський мандат.

Отже, підсумки виборів можна назвати народною люстрацією української влади.

Значна частина суспільства із сарказмом ставиться до сучасного оновлення еліти. Вони зазначають, що без належної професійної підготовки і досвіду народні обранці виявляються безпорадними перед тими викликами, що стоять сьогодні перед державою. Однак більшість справедливо вказують на те, що так звані «досвідчені професіонали» правлять практично з 1990-х рр., але очікуваних змін досі не відбулось. З огляду на це вибуття з правлячої еліти таких «досвідчених» і «професійних» політиків багато виборців вважають не втратою, а благом для України.

Апелюючи до історії, зазначимо, що перехід у політику колишніх письменників, акторів, співаків, коміків, спортсменів викликає подив, але не є чимось феноменальним.

Президент Чехословаччини і незалежної Чехії В. Гавел до політичної кар'єри був поетом, драматургом і дисидентом. 40-й президент США Р. Рейган до початку політичної кар'єри знімався

у фільмах. Творець і ведучий комедійної програми Moralejas Д. Моралес з 2016 р. – президент Гватемали. Автор комічних книг Л. Морено з 2017 р. – президент Еквадору. Комедіант М. Шарец став наймолодшим прем'єром Словенії. У 2017 р. із мінімальним відривом програв президентські вибори чинному президенту. Успішний актор, письменник і комік Й. Гннар був мером Рейк'явіка. Армянський комік і шоумен А. Марутян у 2018 р. був обраний мером Єревану. Легенда футболу Д. Веа з 2017 р. обраний президентом Ліберії. І. Хан – професійний гравець крикету, тренер національної збірної Пакистану з даного виду спорту – став прем'єр-міністром цієї країни у 2018 р. К. Каладзе – професійний екзахисник «Динамо» у 2017 р. – впевнено переміг на виборах мера Тбілісі. Кіноактор К. Іствуд в м. Кармел (штат Каліфорнія, США) виграв вибори, здобувши посаду мера. Професійний баскетболіст К. Джонсон виграв вибори мера в м. Сакраменто (штат Каліфорнія, США). В Україні чемпіон світу з боксу В. Кличко з 2014 р. – мер Києва. Д. Вентура – колишній спецназівець, кіноактор, що балотувався і переміг на виборах мера у м. Бруклін – Парк (США), а у 1995 р. виборці делегували його на пост губернатора Мінесоти. А. Шварцнеґґер не лише актор, а й губернатор Каліфорнії. Чемпіонка Північної Ірландії по стрибкам у висоту К. Хойт балотувалась у Британський парламент. У часи Т. Блера працювала міністром спорту. Телеведуча і модель М. Карфанія балотувалась в парламент Італії. В уряді С. Берлусконі працювала міністром рівних можливостей. Ш. Темпл – кінозірка, завершивши кар'єру на телебаченні, працювала посломів різноманітних дипломатичних представництвах. Актор С. Сигал у 2018 р. став спецпредставником МЗС РФ із гуманітарних зв'язків Росії і США [4; 7; 9].

Таким чином, можна навести безліч випадків, коли колишні кінозірки, коміки, спортсмени, письменники, телеведучі переходили в політику. Крім того, імена окремих із них стали символом у боротьбі за демократію. Наприклад, В. Гавел. Правління президента Р. Рейгана у США увійде в історію під назвою рейганоміка, яке вивело країну з економічної кризи.

Отже, професіоналізм і політичний досвід – це, звичайно, вкрай необхідний, але не ключовий елемент вибору. Головне – чесність, порядність і бажання працювати на добробут народу. Саме за цими трьома критеріями обирали українці в 2019 р.

Висновки. Підбиваючи підсумки, зазначимо, що з розпадом СРСР український народ у масі своїй довірив владу пострадянській політичній еліті. Політичні сили, що могли б стати альтернативою діючій владі, не мали відповідних умов для існування і поступово зникли. Події наступних

років засвідчили, що посткомуністична еліта використовує перебування при владі для досягнення, насамперед, власних цілей.

В умовах революцій і війни народ остаточно усвідомив, що по суті одна політична еліта, розколовшись на два основних центри, веде між собою боротьбу в цілях перерозподілу національного капіталу. Усі заяви про політико-економічні реформи, викорінення корупції, підвищення соціальних стандартів були піаром.

Переважна частина суспільства виступила ініціатором проведення люстрації у виборчих процесах 2019 р. Результатами голосування став прихід до влади значної кількості кандидатів, що не мали політичного минулого.

Позитивним у виборах 2019 р. є те, що новобрана правляча еліта може стати тим політичним ядром, що проведе необхідні реформи для остаточної трансформації України на шляху до євроінтеграції в ЄС та НАТО.

Негативне приховується в тому, що В. Зеленський і його команда можуть виявитись «ляльковим театром» потужного олігархічного клану. Парламентська пропрезидентська більшість є зручним інструментом і спокусою на шляху узурпації влади. Амбіційним, але не досвідченим політикам може забракнути професіоналізму і політичної волі в досягненні поставлених цілей.

Однак сьогодні вже чітко зрозуміло те, що зі зміною поколінь змінюються пріоритети. Колись впливова в 90-х роках КПУ остаточно втратила авторитет. Численні фальсифікації виборів у роки правління Л. Кучми завершилися «Помаранчевою Революцією». Наслідком цього стало те, що було ліквідовано численні фальшування народного волевиявлення під час наступних виборів. Спроба В. Януковича змінити курс держави із західного вектору на східний призвела до чергової революції, що повернула країну в потрібне для народу русло розвитку.

Подальші популістські заяви представників пострадянської еліти; відсутність дієвих реформ в часи П. Порошенка; корупційні скандали тощо призвели до суттєвого зниження рейтингу окремих політичних сил. Під впливом цих подій народ обрав курс на формування нової правлячої верхівки.

Таким чином, український народ у черговий раз довів можновладцям, що він є єдиним джерелом влади в державі і готовий боротись за гідне майбутнє. Подальший розвиток подій та їхні наслідки покаже час.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Портрет» нового парламенту: якою буде Верховна Рада 9 скликання. Опора. Вибори. 24 липня 2019 р. URL : <https://www.oporaua.org/news/vybory/parlamentski-vybory/parlamentski-vybory-2019/19404-portret-novogo-parlamentu-iaкоиu-bude-verkhovna-rada-ukrayini-9-go-sklikannia>.

2. Вибори Президента України. Результати голосування по Україні 21 квітня 2019 р. Дані ЦВК URL : <https://www.cvk.gov.ua/pls/vp2019/wp300pt001f01=720.html>.

3. Губар О. ЦВК підбила підсумки виборів: «Слуга народу» отримує 254 мандати Новини 26 липня 2019 р. URL : <https://www.dw.com/uk/a-49757899>.

4. Комик не может быть президентом? Кто из мировых звезд шоу-бизнеса стал успешным политиком / infoesist. URL : <https://infoesist.org/komik-nemozhet-byit-prezidentom/>.

5. Кресіна І.О., Перегуда Є.В. (2003) Парламентські вибори в Україні: правові і політичні проблеми. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 366 с.

6. Мацієвський Ю.В. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991–2014) Чернівці : Книги XXI, 2016. 552 с.

7. Мер, Президент та Прем'єр: історії коміків світу, які пішли у велику політику / перше інформаційне агентство. Волинські новини. 4 січня 2019 р. URL : <https://www.volynnews.com/news/all/mer-prezydent-ta-premyer-istoriyi-komikiv-svitu-iaки-pishly-u-velyku-/>.

8. Наумкіна С.М., Маслов Ю.К. (2015) Реформи як сучасний засіб трансформації діючої системи влади (на прикладі країн Центральної та Східної Європи). *Прикарпатський вісник*. № 3. С. 138–146. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2015_3_17.

9. Обладатель «золотого мяча», актер и экс-игрок «Динамо»: 10 историй успеха спортсменов и артистов в политике. NEWSONE. 25 октября 2018 р. URL : <https://newsone.ua/articles/politics/obladatel-zolotohomjacha-model-i-eks-ihrok-dinamo-10-istorij-uspekhasportsmenov-i-artistov-v-politike.html#>.

10. Позачергові вибори народних депутатів України 2019. Підсумки голосування по округу. Дані ЦВК URL : https://www.cvk.gov.ua/pls/vnd2019/wp306_npt001f01=919.html.

11. Позачергові вибори народних депутатів України 2019. Результати по багатомандатному виборчому округу. Дані ЦВК. URL : <https://www.cvk.gov.ua/pls/vnd2019/wp300pt001f01=919.html>.

12. Рейтинг кандидатів у президенти: соціологи оприлюднили нові результати. Канал 24. 18 квітня 2019 р. URL : https://24tv.ua/vibori_2019_ukrayina_reyting_kandidativ_u_prezidenti_ukrayini_2019_n1105207.

13. Щедрова Г.П. (2015) Виборча система як чинник ефективності ротації еліт і демократичних зрушень в Україні. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія, Соціологія, Політологія*. № 4. С. 24–30. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_4_6.

14. Якушик В.М. (2016) Конкуренція інтерпретацій природи соціально – політичних потрясінь в Україні в 2013–2015 рр. *Наукові записки НаУКМА. Політичні науки*. Т. 186. С. 43–53. URL : <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10295/2016%20-%20V.Yakushik%20Konkurentsia%20interpretatsii%20-%20Ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

REFERENCES:

1. «Portret» novogo parlamentu: yakoyu bude Verhovna Rada 9 sklikannya. Opora. Vibori. 24 lipnya 2019 r. URL: <https://www.oporaua.org/news/vybory/>

parlamentski-vybory/parlamentski-vybory-2019/19404-portret-novogo-parlamentu-iakoiu-bude-verkhovna-rada-ukrayini-9-go-sklkannia

2. Vibori Prezidenta Ukraïni. Rezultati golosuvannya po Ukraïni 21 kvitnya 2019 r. Dani CVK URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vp2019/wp300pt001f01=720.html>

3. Gubar O. CVK pidbila pidsumki viboriv: «Sluga narodu» otrimue 254 mandati Novini 26 lipnya 2019 r.: URL: <https://www.dw.com/uk/a-49757899>

4. Komik ne mozhet byt prezidentom? Kto iz mirovyh zvezd shou-biznesa stal uspeshnym politikom / inforesist URL: <https://inforesist.org/komik-ne-mozhet-byit-prezidentom/>

5. Kresina I. O. Pereguda Є. V. (2003) Parlamentski vibori v Ukraïni: pravovi i politichni problemi. Kiïv: In-t derzhavi i prava im. V. M. Koreckogo NAN Ukraïni. 366 s.

6. Macievskiy Yu. V. U pastci gibridnosti: zir'zari transformaciy politichnogo rezhimu v Ukraïni (1991–2014) Chernivci: Knigi XXI, 2016. 552 s.

7. Mer, Prezident ta Prem'er: istorii komikiv svitu, yaki pishli u veliku politiku / pershe informaciyne agentstvo. Volinski novini. 4 sichnya 2019 r. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/mer-prezydent-ta-premyer-istoriyi-komikiv-svitu-iaki-pishly-u-velyku-/>

8. Naumkina S. M., Maslov Yu. K. (2015) Reformi yak suchasniy zasib transformacii diyuchoï sistemi vladi (na prikladi kraïn Centralnoi ta Shidnoi Ėvropi). Prikarpatskiy visnik № 3. S. 138–146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2015_3_17

9. Obladatel «zolotogo myacha», akter i eks-igrok «Dinamo»: 10 istoriy uspeha sportsmenov i artistov v politike. NEWSONE. 25 oktyabryaya 2018 r. URL: <https://newsone.ua/articles/politics/obladatel-zolotohomyacha-model-i-eks-ihrok-dinamo-10-istorij-uspekhasportsmenov-i-artistov-v-politike.html#>

10. Pozachergovi vibori narodnih deputativ Ukraïni 2019. Pidsumki golosuvannya po okrugu. Dani CVK URL: https://www.cvk.gov.ua/pls/vnd2019/wp306_npt001f01=919.html

11. Pozachergovi vibori narodnih deputativ Ukraïni 2019. Rezultati po bagatomandatnomu viborchomu okrugu. Dani CVK URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vnd2019/wp300pt001f01=919.html>

12. Reyting kandidatuv u prezidenti: sociologi oprilyudnili novi rezultati. Kanal 24. 18 kvitnya 2019 r. URL: https://24tv.ua/vibori_2019_ukrayina_reyting_kandidatuv_u_prezidenti_ukrayini_2019_n1105207

13. Schedrova G. P. (2015) Viborcha sistema yak chinnik efektyvnosti rotacii elit i demokratichnih zrushen v Ukraïni Visnik Dnipropetrovskogo universitetu. Seriya: Filosofiya, Sociologiya, Politologiya. № 4. S. 24–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_4_6

14. Yakushik V. M. (2016) Konkurenciya interpretaciy prirodi socialno – politichnih potryasin v Ukraïni v 2013–2015 rr. Naukovi zapiski NaUKMA. Politichni nauki. T. 186. S. 43–53. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10295/2016%20-%20V.Yakushik%20Konkurenciya%20interpretatsii%20-%20Ukr.pdf?sequence=1&isAllowed=1>

Lustration of the people – 2019 elections

Panasiuk Valentyn Anatoliiovych

Candidate of Political Science, Lecturer of the National Higher Educational Institution of the Kyiv Transport and Economic College of the National Transport University Vasylkivska str., 20, Kiev, Ukraine

The article examines the features of transformation of the political elite of Ukraine in the conditions of independence, the main attention is paid to the electoral process and its impact in 2019. Therefore, the aim of the article is to determine results of presidential and parliamentary elections in Ukraine in 2019.

Analyzes the processes of lustration in Poland and the Baltic States. The reasons for the lack of lustration in Ukraine. Examines the struggle of elites in different "formations". Discusses the reasons for the victory of the post-Soviet elite. Analyze its role in the development of the country. Characterized presidential elections in the state. Analyzed parliamentary elections and their consequences.

It is noted that in the modern world there's a young generation that is the engine of progress in society, and it largely resembles the Polish youth of the 90-ies of the last century. It seeks "clarification" of power. Wants to power of the "new model" rather than the legacy of the political elite of the USSR. The reason for this desire is quite natural. In the period of independence in Ukraine, a new generation, which decided to fight for change in the country. From 2003 to 2014 in the state there have been two revolutions. But in the end the people felt deceived. Desirable changes have occurred, the authorities have the same policies. Full renewal of the elite has not occurred. The aggression of Russia against Ukraineo. Crimea and parts of Donetsk and Luhansk regions were lost. In political and economic turmoil, high level of corruption has added human, material, and territorial losses of the people in the war. This can be considered the cause of radical changes in political priorities of the electoral constituency. Possible scenarios for further political development of Ukraine are considered.

Key words: transformation, elite, "old formation", "new formation", president, parliament, party, agitation, elections.